

Věstník MZd ČR, částka 3/2004

METODICKÁ OPATŘENÍ

3.

METODIKA VÝKONU DOZORU A KONTROLY ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

ZN.: OVS/16/2004

REF.: JUDr. Marie Durajová

Na základě usnesení vlády České republiky ze dne 4. června 2003 č. 554 „o Systému dozoru a kontroly územních samosprávných celků ústředními správními úřady“ bylo ministryni zdravotnictví uloženo postupovat při výkonu dozoru a kontroly podle vládou schváleného „Systému dozoru a kontroly územních samosprávných celků ústředními správními úřady“ a poskytovat orgánům územních samosprávných celků odbornou a metodickou pomoc a v případě vyžádání ji poskytovat do 30ti dnů ode dne obdržení žádosti.

Ministerstvo zdravotnictví, odbor veřejné správy a organizace sítě zdravotnických zařízení (dále jen „OVS“), vykonává dozor nad výkonem samostatné a přenesené působnosti krajů, krajských úřadů a Magistrátu hlavního města Prahy:

- a) dozor nad výkonem samostatné působnosti krajů podle zákona [č. 129/2000 Sb.](#), o krajích ([krajské zřízení](#)), ve znění pozdějších předpisů,
- b) dozor nad výkonem působnosti hlavního města Prahy podle zákona [č. 131/2000 Sb.](#), o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů,
- c) dozor nad výkonem působnosti obcí podle zákona [č. 128/2000 Sb.](#), o obcích ([obecní zřízení](#)), ve znění pozdějších předpisů, na základě vyžádání součinnosti s Ministerstvem vnitra,
- d) dozor nad výkonem přenesené působnosti krajských úřadů a Magistrátu hlavního města Prahy na úseku státní správy svěřené Ministerstvu zdravotnictví do jeho působnosti kompetenčním zákonem ([§10](#) zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů) a jinými zvláštními zákony a v souladu s činností OVS dle platného Organizačního řádu Ministerstva zdravotnictví.

I. Dozor územních samosprávných celků

I. a) dozor krajů a hlavního města Prahy

Dozorem se rozumí činnost spočívající ve zjišťování souladu aktů místních či regionálních samospráv s platnou legislativou.

Při provádění výkonu nad dozorem samostatné působnosti je zjišťován soulad:

obecně závazných vyhlášek krajů se zákony,

obecně závazných vyhlášek hlavního města Prahy se zákony a jinými právními předpisy,

usnesení a rozhodnutí orgánů krajů a orgánů hlavního města Prahy se zákony a jinými právními předpisy.

Při provádění dozoru nad výkonem přenesené působnosti je zjišťován soulad:

nařízení krajů a hlavního města Prahy se zákony a jinými právními předpisy,

usnesení a rozhodnutí orgánů krajů se zákony, jinými právními předpisy, usneseními vlády a směrnicemi ministerstva,

usnesení a rozhodnutí orgánů hlavního města Prahy se zákony, jinými právními předpisy, usneseními vlády, směrnicemi a instrukcemi ministerstva,

(pod pojmem směrnice a instrukce ministerstva se rozumí interní normativní akty ministerstva publikované v resortní publikační sbírce, tj. ve Věstníku Ministerstva zdravotnictví, jež jsou závazné v rámci věcné působnosti Ministerstva zdravotnictví).

Dozor se provádí průběžně formou následného posuzování dodržování zákonnosti. Při dozoru se nezkoumají například případy porušení právních předpisů občanského, obchodního a pracovního práva a dále rozhodnutí vydaná ve správním řízení nebo rozhodnutí v řízení o správě daní a poplatků.

Dozor se za využití oprávnění uvedených v [§82](#) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích ([krajské zřízení](#)), ve znění pozdějších předpisů a [§107a](#) zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, provádí:

z místa působení dozorového orgánu,

v místě působení dozorovaného.

Při dozoru z místa působení dozorového orgánu jsou získávány podklady potřebné k posouzení při provádění dozoru korespondenční formou, na základě žádosti zasílané hejtmanovi kraje nebo primátorovi hlavního města Prahy o poskytnutí příslušných právních předpisů, usnesení a rozhodnutí. Dozor v místě dozorovaného se provádí formou kontroly u krajského úřadu, resp. Magistrátu hlavního města Prahy. Při provádění dozoru je nutno postupovat podle společných ustanovení k dozoru uvedených v zákoně č. 129/2000 Sb., o krajích ([krajské zřízení](#)), ve znění pozdějších předpisů ([§87](#) až [§91a](#)) a v zákoně č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů ([§113](#) až [§117](#)).

I. b) dozor obcí

Ministerstvo zdravotnictví poskytuje věcnou součinnost Ministerstvu vnitra na základě jeho vyžádání podle potřeby k obecně závazným vyhláškám obcí, usnesením, rozhodnutím a jiným opatřením v samostatné působnosti i k nařízením obcí.

II. Kontrola územních samosprávných celků

II. a) kontrola krajů a hlavního města Prahy

Ministerstvo zdravotnictví provádí kontrolu výkonu přenesené působnosti kraje podle [§92a](#) písm. b) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích ([krajské zřízení](#)), ve znění pozdějších předpisů a hlavního města Prahy podle [§118](#) odst. 3 písm. c) zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, do jejichž působnosti patří úseky přenesené působnosti vykonávané orgány

těchto územních samospráv.

Činnost orgánů všech krajů a hlavního města Prahy se kontroluje v dvouletých obdobích na základě zpracovaného plánu. Plán dozoru a kontrol bude předkládán ve formě časového harmonogramu s uváděným předmětem dozoru nebo kontroly poradě vedení Ministerstva zdravotnictví ke schválení. Provádění kontrol nad rámec zpracovaného plánu v mezích výše uvedených ustanovení zákona o krajích a zákona o hlavním městě Praze v reakci na aktuální potřeby není omezeno.

Kontroly se zaměřují zejména na prověření výkonu přenesené působnosti na svěřeném úseku podle §92a písm. b) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích ([krajské zřízení](#)), ve znění pozdějších předpisů a podle §118 odst. 3 písm. c) zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, tzn. správnosti vedených správních řízení, a to jak z hlediska formálního – uplatňování zejména správního řádu, tak i z hlediska věcného – uplatňování resortních právních předpisů. V případě zjištění nedostatků se postupuje podle §92a písm. a) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích ([krajské zřízení](#)), ve znění pozdějších předpisů, resp. §118 odst. 3 písm. b) zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů. V rámci této části zaměření kontrol se dále prověřují ty úkoly krajů, resp. hlavního města Prahy, na úseku výkonu přenesené působnosti, které vyplývají z právních předpisů neodvětvového charakteru. Jedná se o prověrku:

kontrolního systému krajů a jeho úrovně při kontrole výkonu přenesené působnosti obcí (§93a až §93i zákona č. 129/2000 Sb., o krajích ([krajské zřízení](#)), ve znění pozdějších předpisů) a Magistrátu hlavního města Prahy při kontrole výkonu přenesené působnosti orgány městských částí (§81 odst. 3 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů),

provádění dozoru nad výkonem samostatné a přenesené působnosti obcí a městských částí (§69a zákona č. 129/2000 Sb., o krajích ([krajské zřízení](#)), ve znění pozdějších předpisů, hlava VI zákona č. 128/2000 Sb., o obcích ([obecní zřízení](#)), ve znění pozdějších předpisů, §112 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů),

rozhodování, že pro obec, která neplní povinnosti zákonem svěřeného rozsahu státní správy, bude přenesenou působnost vykonávat pověřený obecní úřad, do jehož správního obvodu tato obec patří (§65 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích ([obecní zřízení](#)), ve znění pozdějších předpisů),

udělování souhlasu s veřejnoprávními smlouvami obcí a s jejich změnami (§66e zákona č. 128/2000 Sb., o obcích ([obecní zřízení](#)), ve znění pozdějších předpisů).

Kontroly se dále zaměřují na dodržování usnesení a opatření vlády podle §93 písm. b) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích ([krajské zřízení](#)), ve znění pozdějších předpisů, v činnosti orgánů krajů. Je vyhodnocováno zejména plnění úkolů uložených krajům a jejich orgánům jednotlivými usneseními vlády pro příslušný úsek výkonu přenesené působnosti.

Kontroly se rovněž zaměřují na další vybrané úseky činnosti krajů, a to podle §93 písm. d) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích ([krajské zřízení](#)), ve znění pozdějších předpisů.

Konkrétní věcné zaměření si určuje ministerstvo – odbor veřejné správy a organizace sítě zdravotnických zařízení - samostatně. Specifikace zaměření vyplývá z právních předpisů upravujících výkon přenesené působnosti v oblasti zdravotnictví. Zohledňovány jsou právní předpisy platné v kontrolovaném období.

II. b) kontrola obcí

Kraje prostřednictvím krajských úřadů provádějí podle [§93a](#) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích ([krajské zřízení](#)), ve znění pozdějších předpisů, kontrolu výkonu přenesené působnosti obcemi. Kontrolní pravomoc ministerstva, do jehož působnosti náleží úsek přenesené působnosti vykonávané orgány obcí, není touto skutečností dotčena – vyplývá z jednotlivých zvláštních zákonů, které upravují výkon státní správy na příslušných úrovních výkonu státní správy.

Výběr kontrolovaných obcí závisí na rozhodnutí kontrolních orgánů – Ministerstva zdravotnictví a krajských úřadů. Zvláštní zřetel je kladen na kontrolu činnosti obcí s rozšířenou působností v souvislosti s uzavřenými veřejnoprávními smlouvami, v nichž tyto obce vystupují jako jednotlivé smluvní strany, zvláště pak těch obcí, které na sebe veřejnoprávními smlouvami přebírají závazek plnit výkon přenesené působnosti za jiné obce.

Zaměřují se na úroveň existujícího zabezpečení výkonu přenesené působnosti v době kontroly, včetně naplnění předpokládaných obecných podmínek pro plnění povinností vyplývajících ze zákonem svěřeného rozsahu státní správy. Nejdůležitější částí kontrol obcí s rozšířenou působností je kontrola úrovně vedených správních řízení. Kontrola se zaměřuje na posuzování existujícího stavu se stavem, který vyplývá ze zákonů a jiných právních předpisů, usnesení vlády, směrnic ministerstva a návrhů opatření, resp. rozhodnutí krajských úřadů k nápravě zjištěných nedostatků při kontrole výkonu přenesené působnosti obcí.

Je zjišťována správnost vlastního správního rozhodování, tzn. soulad s obecnými právními předpisy (správním řádem) a soulad se zvláštními právními předpisy (právními předpisy, které upravují výkon úseku výkonu státní správy příslušející Ministerstvu zdravotnictví), rozsah podaných odvolání účastníků správních řízení včetně a výsledky souvisejících řízení odvolacích orgánů, zejména pak poměr potvrzení rozhodnutí prvoinstančního orgánu ve vztahu k celkovému počtu podaných odvolání, dále kontrola postupu orgánů obcí při shromažďování osobních údajů souvisejících se správním rozhodováním a dodržování pravidel pro nahlížení do spisů.

Kontroly se týkají i dalších činností, které si samostatně určuje ministerstvo s ohledem na právní předpisy platné v kontrolovaném období.

II. c) procesní a organizační aspekty prováděné kontroly krajů, hlavního města Prahy a obcí

V průběhu kontrol činnosti orgánů územních samosprávních celků postupuje kontrolní orgán, resp. zaměstnanci Ministerstva zdravotnictví, kteří byli ministrem zdravotnictví pověřeni provedením konkrétní kontroly, v případech, kdy jsou jejich pravomoci dílčím či komplexním způsobem upraveny zvláštními zákony, podle těchto zvláštních ustanovení. Pokud postup není zvláště upraven, postupuje se přiměřeně podle společných ustanovení k dozoru uvedených v zákoně [č. 129/2000 Sb.](#), o krajích ([krajské zřízení](#)), ve znění pozdějších předpisů ([§87](#) až [§91a](#)) a zákoně [č. 131/2000 Sb.](#), o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů ([§113](#) až [§117](#)).

Postup:

kontrola se provádí na základě písemného pověření ministra zdravotnictví,

je zjišťován skutečný stav kontrolovaných věcí, který je prokazován doklady a tento stav je porovnáván s příslušnými platnými právními předpisy,

o výsledcích kontroly je pořízen protokol,

s obsahem protokolu seznamuje kontrolní orgán ředitele krajského úřadu, resp. magistrátu, nebo jím pověřeného zástupce, starostu obce nebo jím pověřeného zástupce,

proti obsahu kontrolního zjištění v protokolu mohou podat zástupci, jichž se kontrola týká, písemné a zdůvodněné námitky,

o námitkách rozhoduje nadřízený kontrolního orgánu.

Plán kontrol obsahuje:

přehled kontrolovaných,

měsíční vyjádření zahájení kontrol – časový harmonogram pro stanovené období,

věcné zaměření kontrol,

další skutečnosti vyplývající z aktuální potřeby.

Pokud jsou vykonávány kontroly činnosti územních samosprávných celků nad rámec plánu kontrol, je o nich nutno informovat Ministerstvo vnitra.

III. Věcné zaměření kontroly výkonu přenesené působnosti územních samosprávných celků

Kontrola bude po věcné stránce zaměřena na výkon přenesené působnosti podle úpravy zdravotnické problematiky provedené zejména těmito platnými právními předpisy:

1) zákon [č. 20/1966 Sb.](#), o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů.

Působnosti stanovené krajskému úřadu podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti ([§81a](#)),

2) zákon [č. 37/1989 Sb.](#), o ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi, ve znění pozdějších předpisů.

Působnosti stanovené obecnímu úřadu nebo krajskému úřadu podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti ([§16a](#)),

3) zákon [č. 160/1992 Sb.](#), o zdravotní péči v nestátních zdravotnických zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Působnosti stanovené krajskému úřadu podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti ([§21a](#)),

4) zákon [č. 48/1997 Sb.](#), o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Působnosti stanovené krajskému úřadu nebo obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti ([§55b](#)).

5) zákon [č. 167/1998 Sb.](#), o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Působnosti stanovené krajskému úřadu nebo obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti ([§44a](#)),

6) zákon [č. 239/2000 Sb.](#), o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Působnosti stanovené krajskému úřadu nebo obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podle tohoto zákona jsou výkonem státní správy v přenesené působnosti ([§35a](#)),

7) zákon [č. 240/2000 Sb.](#), o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Působnosti stanovené krajskému úřadu nebo hejtmanovi nebo obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo starostovi obce s rozšířenou působností nebo obecnímu úřadu nebo starostovi podle tohoto zákona jsou výkonem státní správy v přenesené působnosti ([§39a](#)),

8) zákon [č. 79/1997 Sb.](#), o léčivech a o změnách a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Působnosti stanovené krajskému úřadu podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti ([§64a](#)).

Zákony související:

9) zákon [č. 337/1992 Sb.](#), o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů,

10) zákon [č. 185/2001 Sb.](#), o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů,

11) zákon [č. 97/1974 Sb.](#), o archivnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Při kontrole se předpokládá možné přizvání zaměstnance věcně příslušného odboru do kontrolní skupiny MZ v návaznosti na předmět dozoru nebo kontroly dle předem stanoveného plánu kontrol a časového harmonogramu. Přizvání se děje formou žádosti ředitele odboru veřejné správy a organizace sítě zdravotnických zařízení, který má garanci nad výkonem dozoru a kontroly, adresovanou řediteli věcně příslušného odboru o udělení pokynu konkrétnímu zaměstnanci k součinnosti na dané předmětné kontrole. Přizvaný konkrétní zaměstnanec může kontrolu provádět jen na základě písemného pověření ministra zdravotnictví.

Oznámení o provádění dozoru nebo kontroly bude oznámeno řediteli krajského úřadu 10 dní před zahájením dozoru nebo kontroly v místě na základě pověření ministra zdravotnictví.